

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola a Mateřská škola Černčice, okres Louny

Adresa : Fugnerova 424, 439 01 Černčice

Identifikátor školy: 600 083 071

Zřizovatel: obec Černčice

Školský úřad Louny, Poděbradova 634

Termín konání orientační inspekce: 1. –3. prosinec 1999

Čj.	063 141/99-05091
Signatura	of3ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola a Mateřská škola Černčice byla pod tímto názvem zařazena do sítě škol 1.9.1999. Orientační inspekce se zaměřila pouze na základní školu, která v současné době vzdělává 327 žáků v 15 třídách. Žáci dojíždějí do školy ze 17 obcí.

Škola má dostatek vhodných prostor pro výuku, učebny jsou světelně a tepelně dobře zajištěné. Esteticky upravené třídy jsou účelně vybaveny názorným obrazovým materiálem (součást výzdoby třídy), potřebnou audiovizuální technikou a vyzdobeny žákovskými pracemi. Nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům, na prvním stupni jsou položeny koberce pro odpočinkové i výukové činnosti. Škola je dobře vybavena staršími i novějšími učebními pomůckami, které jsou podle finančních možností školy modernizovány. Z hospitační činnosti vyplývá, že učitelé na I. stupni však dávají spíše přednost vlastnoručně vyrobeným pomůckám, ve výuce preferují připravenou tabuli a učebnici, nevyužívají v potřebné míře nabídky profesionálně vyrobených pomůcek, které jsou v kabinetech k dispozici. Žáci obou stupňů i učitelé používají učebnice a pracovní sešity se schvalovací doložkou MŠMT. Škola dbá na dodržování psychohygienických zásad, délka vyučovacích hodin i přestávek respektuje vyhlášku č. 291/1991 Sb., o základní škole.

Hodnocení kvality vzdělávání

I. stupeň

V rámci orientační inspekce byly kromě 3. ročníku (nepřítomnost vyučující) navštíveny všechny ročníky a zároveň třídy prvního stupně. ČŠI zaměřila pozornost na výuku českého jazyka a všech jeho složek (7 hospitací), přírodovědu a vlastivědu (2 hospitace). Hodnocení vychází pouze ze sledovaných hodin.

Výuka probíhá ve všech ročnících podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 s úpravami a doplňky schválenými pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1.9. 1998. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu, zároveň členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s výše uvedeným vzdělávacím programem. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd. Výuku zajišťují především odborně a pedagogicky způsobilé učitelky (66,7%). Další dvě vyučující si doplňují potřebné vzdělání studiem na pedagogické fakultě. Odborná a pedagogická způsobilost je využívána efektivně.

Přírodověda a vlastivěda

Obě sledované hodiny měly shodnou stavbu (úvodní krátká motivace, frontální opakování, v hodině přírodovědy navíc ústní zkoušení jedné žákyně, v závěru hodiny přepis krátkého textu z tabule do sešitu.). Organizační pokyny při opakování byly srozumitelné a přiměřené věku žáků. Obě vyučující sledovaly rozsah vědomostí a znalostí, žáci spolupracovali. Kladně lze hodnotit svědomitou přípravu vyučujících na hodiny. Přestože je ve třídách velmi příznivý počet žáků (třídy nejsou přeplněné), byla výuka vedena pouze frontálně. Opakování se pak neslo v duchu otázek a odpovědí, bez využití rozmanitých vyučovacích metod. Kromě ukázky několika ilustrací v moderních encyklopediích v hodině přírodovědy, mapy a učebnic v hodině vlastivědy, nebylo využito dalších zdrojů informací. Během inspekční návštěvy nebylo využito audiovizuální techniky. Žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru, vyučující dbaly na to, aby umožnily všem žákům se úspěšně uplatnit (vyvolat během hodiny

všechny žáky). Učivo bylo interpretováno věcně správně v přírodovědě, ve vlastivědě pak v rámci orientace na mapě nebylo využíváno vždy správného pojmosloví (místo na severu, jihu-nahoře, dole). V průběhu sledovaných hodin, především ve druhé části, kdy žáci ztráceli potřebnou pozornost, absentovala relaxace. Učitelé ve snaze předat žákům co nejvíce vědomostí, v závěrečném časovém stresu, hodiny neukončovali, žáci nebyli vedeni k sebehodnocení. V rámci opakování bylo hodnocení žáků zaměřeno převážně pozitivně, snaha vyvolaných dětí byla oceňována pochvalou.

Sledovanou výuku přírodovědy lze hodnotit jako dobrou, vlastivědu pak jako ještě vyhovující. Při výuce těchto předmětů je nutno uplatňovat více názorných pomůcek a využívat rozmanité vyučovací metody, především kooperativní techniky učení.

Český jazyk (mluvnice, čtení, psaní)

Struktura sledovaných hodin odpovídá věku žáků a výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem a věku žáků. Učitelé využívají dobře zpracovaných časových a tématických plánů, jejich příprava na vyučování je svědomitá. Výuka probíhá v souladu s učebním plánem a učebními osnovami. Všechny sledované hodiny byly zahájeny vstupní motivací (písni nebo básničkou), následovalo opakování a pak již vyvození nového učiva. V závěru hodiny probíhala práce do školních sešitů (psaní nebo přepis s doplňováním mluvnických jevů). V rámci jazykového vyučování a čtení ČŠI konstatuje, že žáci získávají a mají potřebné vědomosti, velmi dobře čtou. Učivo dokáží aplikovat, čtou s porozuměním. Výuka probíhá frontálně, učitelé sledují, do jaké míry si žáci osvojili probrané učivo. Během hodiny dávají všem žákům možnosti úspěšného uplatnění. Učitelé využívají ve vzdělávacím procesu především výborně připravenou tabuli (čitelné písmo, využívání barevných kříd), učebnice, pracovní a další školní sešity. Některé činnosti při opakování jsou pro žáky příliš dlouhé, chybí průběžná motivace a vložení relaxačních (odpočinkových) aktivit. V průběhu některých sledovaných hodin bylo využíváno mezipředmětových vztahů a v rámci čtení pak vysvětlování významu méně známých slov. Velmi hezká hodina mluvnice s prvky progresivních metod a forem práce byla k vidění ve 2. ročníku (2.B), kdy učitelka žáky často motivovala, diferencovala učivo dle schopností žáků a zařadila motivační hry a hry na procvičování učiva. V ostatních hodinách mluvnice nebylo využito-kromě vlastnoručně vyrobených kartiček- dalších názorných pomůcek. Ve výuce absentují prvky dramatické výchovy, není vytvářen prostor pro skupinové činnosti, samostatné a aktivní učení. Žáci spolupracují s vyučujícími, ale jejich odpovědi jsou velmi často pouze jednoslovné, v některých případech je ponecháno bez upozornění i nespisovné vyjadřování (čtení ve 4. ročníku).

V psaní v 1. ročníku nejsou žáci důsledně vedeni k dodržování hygienických návyků, neboť někteří nedrží správně psací náčiní. Ve sledované hodině vyučující vadné držení pera neopravila, před vlastním psaním chybělo motivované procvičení ruky a prstů. V závěru téměř všech sledovaných hodin nebyl čas na ukončení a zhodnocení práce. Žáci nejsou –a to ani ve 4. a 5. ročníku- vedeni k sebehodnocení.

Z kontroly žákovských knížek vyplývá, že frekvence známek a tím i informovanost rodičů je dobrá, v některých třídách se objevují pochvaly za aktivitu a snahu. V klasifikaci známek se objevuje hodnocení na minusy. V pátém ročníku byla udělena nedostatečná z výtvarné výchovy (barvy podzimu-5) , za nedonesení domácího úkolu a zvláštního cvičení.

Školní sešity jsou hodnoceny a klasifikovány pravidelně. Jejich úprava, především úhlednost písma je však značně rozdílná.

Sledovanou výuku českého jazyka a jeho složek na prvním stupni lze celkově hodnotit jako dobrou, přičemž jednu hodinu lze hodnotit jako velmi dobrou, ostatní jako dobré nebo ještě vyhovující. Do výuky je třeba zařazovat více relaxačních činností a nových, pro žáky přitažlivých forem a metod práce. V závěru hodin je pro žáky důležitá hodnotící informace učitele a možnost sebehodnocení vlastní práce.

II. stupeň

Český jazyk

Bylo hospitováno šest vyučovacích hodin u všech učitelů českého jazyka. Dva z nich jsou plně odborně a pedagogicky způsobilí, jedna vyučující těsně před dokončením pedagogické fakulty. Pouze jedna z navštívených hodin byla ještě vyhovující, ostatní byly dobré a velmi dobré. Přestože převažoval frontální způsob práce, objevila se sympatická snaha mladých učitelek použít nové a pro žáky přitažlivější metody – práci v odděleních, opakování pojmů pomocí skrývaček, samostatnou práci, využití jazykových příruček při plnění úkolů ve dvojici. Zřetelná byla snaha ponechat prostor k vyjádření vlastního názoru dětí. Velmi dobře promyšlené je průběžné opakování v devátém ročníku. Pozornost je třeba věnovat stavbě hodin, aby zbýval čas na shrnutí probrané látky, hodnocení výkonu žáků, popř. jejich sebehodnocení. Pokud bude mladým učitelkám věnována přiměřená pozornost a pomoc, skýtají do budoucna záruku velmi dobrých výsledků ve vyučování českého jazyka.

Kontrolou žákovských písemností bylo zjištěno, že učitelé disponují dostatečným počtem známek, zadávají přiměřený počet domácích úkolů, které pravidelně opravují. Větší pozornost je třeba věnovat školním sešitům, a to i v případě, že učitel cvičení neklasifikuje (v jedné z kontrolovaných tříd byly školní sešity naposledy kontrolovány v polovině října, což činí zhruba šest týdnů).

Vyučování českého jazyka je možno hodnotit jako dobré.

Dějepis a občanská výchova

Vzhledem k časovému omezení orientační inspekce byla navštívena pouze jedna hodina dějepisu a provedena kontrola tématických plánů se zřetelem na rozpracování pokynu ministra o xenofobii a rasismu a zařazení témat vztahujících se k toxikomanií.

Hodinu dějepisu lze hodnotit jako velmi dobrou. Velmi funkčně spojovala pro žáky zábavné metody s krátkou přednáškou, což je pro tento věk žáků vhodné.

Tématické plány občanské výchovy jsou velmi dobře zpracovány, ve všech ročnících obsahují protidrogovou tematiku i témata věnující se rasismu. Velmi pozitivní je zaměření jednoho učitele na výuku občanské výchovy.

Východiska pro výuku společensko vědních předmětů jsou velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je povšechná, vychází ze všeobecných tezí o výchově a vzdělání. V této podobě by mohla platit pro všechny školy. Z toho vyplývá, že konkrétní záměry v ročním plánu jsou málo zřetelné. Ředitel školy považuje za prioritu co nejlepší využití podmínek školy, především školního pozemku a sportovišť, v předložených plánech však konkrétní záměry chybí. Přípomínky a návrhy pracovníků jsou akceptovány, jedná se však především o záležitosti týkající se odbornosti jednotlivých učitelů (např. vybavení kabinetů apod.). Výuka probíhá podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16847 / 96 – 2 včetně úprav a doplňků. Školu navštěvují dva integrovaní žáci, podle sdělení pedagogů je práce s nimi bezproblémová.

Plánování je ještě vyhovující.

Organizování

Kompetence jsou jasně vymezeny písemnou formou, pravomoci delegovány. Ředitel školy požaduje vzájemnou plnou zastupitelnost členů vedení. Předepsaná dokumentace je vedena řádně, je funkční. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům. Vyučující mají přístup ke všem potřebným informacím, a to nejen provozního charakteru, ale také ke všem právním normám, odborným časopisům apod. Vše je volně přístupné ve sborovně, využívání však není sledováno. Výroční zpráva školy poskytuje dostatek informací, ale je nekompaktní, roztržitěná velkým množstvím příloh, které znesnadňují četbu. V této podobě neslouží škole jako zdroj sebehodnocení. Ředitel školy uvádí, že tuto formu výroční zprávy používá už několik let, a nikdy nezaznamenal námitky ani ze strany zřizovatele ani ze strany školského úřadu. Spolupráce s rodiči probíhá tradičním způsobem, ale velmi pozitivně lze hodnotit snahu vedení školy o plnou informovanost rodičů – činí tak dopisem všem rodičům, ve kterém poskytne všechny informace pro daný školní rok a opětovně upozorňuje, že existuje možnost zřídit radu školy.

Organizování je možno hodnotit jako dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy je operativní, ředitel školy a jeho statutární zástupkyně se v případě potřeby dokáží zastoupit. Škola využívá aprobovanosti učitelů v co největší míře. Chybějící aprobaci (např. občanskou výchovu) neřeší roztržitěním hodin do mnoha úvazků, ale dohodou s vyučující dějepisu o specializování se na tento předmět. Pro začínající učitele není stanoven konkrétní uvádějící učitel, o pomoc požádalo vedení školy všechny učitele stejné aprobace. Povšechná kritéria pro hodnocení pracovníků jsou známa, konkrétní jsou projednávána s každým pracovníkem zvlášť. Hodnocení pracovníků probíhá na pedagogických radách, rezervy jsou v sebehodnocení školy. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou využívány především krátkodobé kurzy.

Vedení a motivování pracovníků je dobré.

Kontrolní mechanismy

Ucelený plán kontrol nebyl ředitelem školy předložen, existují však plány dílčí, zahrnující všechny oblasti provozu školy. Plán kontrol předložila zástupkyně ředitele. Obsahuje kontroly hospodářské činnosti, kontroly dokumentace apod. Plán je plněn, existují záznamy o provedených kontrolách. Od začátku školního roku hospitoval ředitel školy čtyřikrát, zástupkyně ředitele osmkrát. Oba předložili hospitační záznamy podepsané kontrolovaným

pracovníkem.

Oblast kontrolní práce je možno hodnotit jako dobrou.

Hodnocení kvality řízení

Dílčí nedostatky v oblasti plánování jsou vyvažovány pružným operativním řízením. Celkově je možno řízení označit jako dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Výchovná poradkyně pracuje v této funkci třetí rok, nemá příslušné vzdělání. Spolupracuje s učiteli a rodiči podle předloženého plánu. Má pravidelné konzultační hodiny, ty jsou však využívány především v souvislosti s volbou povolání. Výchovná poradkyně spolupracuje s Úřadem práce v Lounech a pedagogicko psychologickou poradnou. V době inspekce prováděla pracovnice poradny testy profesní orientace v devátých třídách.

Program „Škola bez drog“, je rozpracován ve spolupráci s učitelkou občanské výchovy. Škola využívá nabídky programů Okresního úřadu v Lounech. Akce proběhly v minulém školním roce, osvědčily se a pro letošní školní rok jsou plánovány znovu. Škola má proškoleny tři žákyně deváté třídy v peer- programu a počítá s jeho zahájením v lednu. Hlavní důraz při preventivním působení na děti je velmi správně směřován do oblasti využití volného času. Ve škole je široká nabídka kroužků, pracujících i přesto, že většina dětí dojíždí.

Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň.

- Vedení školy písemně stanovilo činnosti a práce zahrnuté do pracovní doby. Na tomto základě spočívá dohoda, že suplování a přesčas je možné vybrat v poměru 1:4 jako náhradní volno v době vedlejších prázdnin.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rámcový plán školy
- výroční zpráva
- třídní knihy a třídní výkazy
- vnitřní řád školy
- vnitřní platový předpis
- dokument : Činnosti a práce zahrnuté do pracovní doby
- zápisy z pedagogických rad
- minimální preventivní program „Škola bez drog“,
- dotazník pro ředitele před inspekcí

ZÁVĚR

Posouzením sledovaných oblastí byla stanovena tato výrazná negativa :

málo konkrétní plánování, jež učitele nemotivuje k aktivnějšímu přístupu ke koncepčním a organizačním otázkám.

výroční zpráva neposkytuje prostor k sebehodnocení školy

názorné pomůcky nejsou využívány v potřebné míře

ve výuce absentují moderní formy a metody práce

Výrazně pozitivní je :

estetické prostředí ve třídách i na chodbách školy

kabinety dobře vybavené pomůckami a vybavení tříd didaktickou technikou

hezký vztah učitelů k žákům a žáků mezi sebou na prvním stupni

dostatečná a různorodá nabídka volnočasových aktivit

přístupnost všech důležitých materiálů ve sborovně školy

Finanční prostředky jsou využívány efektivně a v podstatě pokrývají potřeby na zajištění výchovných a vzdělávacích činností.

Výchovně vzdělávací proces probíhá na škole podle schválených učebních plánů a osnov. Jsou dodržovány platné právní předpisy, ale v řízení školy jsou ještě rezervy. Od poslední inspekce, která doporučovala zabývat se způsoby práce a popisovala sporadické využívání moderních vyučovacích metod, a dále pak upozorňovala na nedostatek relaxačních chvil, nenastal v těchto otázkách výrazný posun. Přesto je možné hodnotit podmínky a průběh výchovně vzdělávací práce jako dobrý.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Mgr. Hana Podešvová

.....

Členové týmu

Mgr. Erika Bednářová

.....

V Lounech dne 20. prosince 1999

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ..6.ledna 2000.....

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Jiří Richter

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	19.ledna2000	J. Štilip
Zřizovatel	19.ledna 2000	063 151/2000-5091
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
17.ledna 2000	063 150/2000-5091	příloha 1